

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tyrocinium Theologicum

Francolini, Baldassare

Herbipoli, 1710

5. Locus, Patrum doctrina. Hic SS, Patres, eorumque scripta recensentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39295

*Quintus Locus Theologicus, Patrum
Doctrina.*

Nunc agendum de alio loco Theo-
logico, eoque luculentissimo,
nempe Patrum Doctrina.

77. Nomine autem Patrum Eccle-
siæ non intelligimus h̄ic Apostolos, ne-
que Pontifices quoscunque, nec eos
solos, quos esse Ecclesiæ Doctores ex-
pressè declaravit Ecclesia, ut sunt Hie-
ronymus, Ambrosius, Gregorius, Au-
gustinus, &c. sed eos omnes, qui post
Apostolos cum insignis doctrinæ &
sanctitatis fama circa Fidem aut mo-
res scripsere.

78. Hi quidem seorsim falli potuere,
nec ullus ex ipsis quantumvis doctissi-
mus & sanctissimus, est infallibilis, ut
expressè docent S. Hieronymus in
epist. ad Gtesiphontem, & S. Augusti-
nus ep. 19. ad S. Hieronymum, & alibi.
Et patet primò, quia nullus ipsorum
habet ex se, aut ex sanctitate & do-
ctrina, aut ex DEI promisso hanc
infallibilitatem. Secundò quia con-

F 6 stat

stat, aliquos ex ipsis interdum in aliquibus errasse.

Addo, nec esse infallibiles, quamvis multi ex ipsis convenient in eandem sententiam: nullum enim eorum infallibilitatis argumentum habemus, constatque multos convenisse in doctrina rejecta, cujusmodi fuit exempli gratiâ, sententia Chilistarum, seu Millenariorum, putantium, Christum cum suis Sanctis post resurrectionem in terris per mille annos gavisurum: Quamvis autem nec singuli, nec inulti simul, refragantibus aliis, confiant argumentum infallibile, faciunt tamen etiam singuli argumentum validè probabile, cum quidquam docent, ab aliis non negatum.

Si verè omnes in aliqua doctrina pertinente ad Fidem, vel mores, convenient, in ea infallibiles sunt. Quia verò non est ita facile, verum Patrum sensum assequi, ac proinde cognoscere, quando sit eorum in aliqua controversia consensus, ideo requiritur defi-

definitio Conciliorum , vel Pontificum.

79. Et quidem superbis præsertim & pervicacibus , nec exipientibus , quæ expendenda sunt , valdè periculosa est lectio Patrum. Ut id mali caueas , dum eos legis , expende primò , quando scripserint : sic aliqua in ipsis excusabis , quæ modò post novas Ecclesiæ definitiones dicenda non essent. Ut autem id facias , subtexam hīc Indicem Patrum saltem celebriorum. Secundò , contra quos , vel quā occasione scripserint ; sic temperabis ea , quæ significantius scripta videntur , temporis enim & erroris , qui refellendus erat , ratio sic exposcebat. Tertiò , ne facilè in obscuris de vero sensu pronuncies , sed postquam in illius Patris scriptis fueris diu , multumq; versatus ; habent enim singuli suas phrases , suos dicendi characteres , non cuique notos , sed soli lectori versato & familiari. Quartò , sic lege Patres , ut habeas semper præ oculis Ecclesiæ , & Pon-

tificum definitiones , nec has , quæ clarissimæ sunt , & habent infallibilem authoritatem ex illis , sed illos ex his explices , & benignè exponas. Id si fecissent Novatores , Novatores haud quaquam fuissent. Quintò , si librum translatum legeris , vide cujus fidei , vel famæ sit translator. Si enim hæreticus sit , vel suspectus , suspectam habeas translationem ipsam. Solent enim bæretici , (monet Cardinalis Bellarminus de Script. Eccl. in S. Maximo Martyre) in Auctoribus bonis transferendis sèpè ad suos errores sententias auctorum bonorum accommodare . 6. Cave , ne dubia Patrum scripta , vel supposititia legas pro certis & germanis. Multa enim eis tribuuntur , quæ eorum non sunt. Hæc infrà notabo in singulis , ubi enumerabo certa , reliqua habere potes ut non satis certa ; econtra ubi re censebo incerta , reliqua habere potes pro certis , aut ferè certis. Eorum autem Patrum , quorum non facio mentionem , opera habere potes pro certis .
& ge-

& genuinis, sed anteà ipsorum Patrum,
saltem celebriorum, indicem dabo.

*Index Chronologicus & Alphabeticus
Patrum celebriorum.*

- S. Ambrosius floruit anno 374.
S. Anselmus Cantuariensis, 1081.
S. Athanasius, 340.
S. Augustinus, 420.
S. Basilius Magnus, 370?
Beda Venerabilis, 751.
S. Bernardus, 1130.
S. Bernardinus, 1438.
S. Bonaventura, 1275.
S. Cæsarius Arelat. 499.
Clemens Alexand. 204.
S. Clemens Romanus, 92.
S. Cyprianus, 250.
S. Cyrillus Alexandr. 430.
S. Cyrillus Hierosol. 365.
S. Dionysius Alex. 250.
S. Dionysius Areop. 71.
S. Ephrem Syrus, 365.
S. Epiphanius, 370.
S. Eucherius Ep. Lugdun. 440.

S. Eu-

- S. Eulogius Mart. 850.
S. Fulgentius; 500.
S. Gelasius Papa, 492.
S. Germanus Constantinop. 720.
S. Gregorius Magnus, 600.
S. Gregorius Nazianz. 370.
S. Gregorius Nyssen. 380.
S. Gregorius Thaumat. 233.
S. Gregorius Turon. 596.
S. Gregorius II. 714.
S. Hieronymus, 390.
S. Hilarius 355.
S. Hildephonsus Ep. Tolet. 658.
Hugo de S. Victore, 1130.
Idiota, 902.
S. Ignatius Martyr, 71.
S. Ildephonsus, *vide* Hildephonsus.
Innocentius III. 1200.
S. Joannes Chrysostomus, 398.
Joannes Climacus, 560.
S. Joannes Damascenus, 731.
S. Irenaeus Martyr, 180.
S. Isidorus Hispalensis, 630.
S. Justinus Mart. 150.
S. Laurentius Justinianus 1440.

S. Leo

- S. Leo I. Papa, 440.
S. Maximus Ep. Taurinensis, 420.
S. Maximus Martyr, 650.
S. Methodius, Ep. & Mart. 285.
S. Nicephorus Ep. Constant. 811.
 Nicolaus II. Papa, 818.
S. Nilus Abbas, 445.
S. Optatus Milevitanus, 365.
S. Pachomius, 340.
S. Paulinus Nolanus, 420.
 Paulinus Aquilejensis Ep. 780.
Petrus Blesensis, 1177.
Petrus Abbas Cluniac. 1130.
S. Petrus Chrysologus, 440.
S. Petrus Damiani, 1060.
S. Polycarpus Mart. 71.
S. Prosper Aquitanus, 460.
 Richardus de S. Victore, 1030.
 Salvianus Ep. Massiliens. 460.
S. Sophronius, Episc. 630.
S. Theodorus Studita, 820.
S. Theophilus Ep. Antioch. 170.
S. Thomas Aquinas, 1265.
S. Vincentius Ferrerius, 1410.
 Vincentius Lirinensis, 440.

S. Ze-

S. Zeno Ep. & Mart. 260.

81. S. Ambrosi certò sunt libri sex Hekameron , de Paradiso unus , de Cain & Abel duo , de Enoch & Arca unus , de Abraham Patriarcha duo , de Isaac & Anima unus , de Bono mortis unus , de Fuga sæculi unus , de Jacob , & vita beata duo , de Joseph Patriarcha unus , de Benedictionibus Patriarcharum unus , de Elia & jejunio unus , de Nabuthe Israëlite unus , de Tobia unus , de interpolatione Job & David , libri quatuor , Apologia Prophetæ David , altera ejusdem apologia , Enarrationes in Psalmos 12. Expositio in Psal. 118. Expositio in Evang. S. Lucæ , de Officiis Ministeriorum libri tres , de Virginibus ad Marcellinam libri tres , de Viduis unus , de Virginitate unus , de lapsu Virginis consecratæ unus , de Mysteriis unus , de Sacramentis libri sex , de Pœnitentiali libri duo , de Fide , libri quinque , de Spiritu Sancto libri tres , de Incarnationis Dominicæ Sacra-

men-

mento unus , Fragmentum ex Theodoreto desumptum , Epistolæ variæ num. 91 de excessu Fratris sui Satyri libri duo, de oīitu Valentiniāni consolatio, de obitu Theodosii oratio funebris, demūm hymni aliquot. Hæc omnia continentur primo & secundo tomo editionis ultimæ Congregatiōnis S. Mauri.

S. Anselmi Cantuariensis, certò sunt Menologium , Prosologium contra Guannilonem , Dialogus de veritate, de libero arbitrio, de casu Diaboli , de Grammatica , de Fide Trinitatis , & Incarnatione Verbi , cur Deus homo contra gentes, de conceptu & peccato originali , de processione Spiritūs Sancti contra Græcos , de fermentato & azymo epistola, de diversitate Sacramentorum altera epistola , de meditatione Redemptionis generis humani , de concordia præscientiæ, prædestinationis, & gratiæ cum libero arbitrio , & epistolæ quām plurimæ.

S. Athanasii, certò sunt 1. quæ com-
pre-

prehenduntur tomo primo operum ipsius, exceptâ fortassè quâdam expositione Fidei; & responsione ad ep. Liberii Papæ. 2. quæ complectitur tomus secundus 3. quæ continentur tertio tomo, exceptis sermonibus de SS. Deipara, & disputatione Athanasii cum Ario. In 4. autem tomo vix aliquid est, quod verè sit Athanasii. **D**e Symbolo dubitant aliqui, an ejus sit. Sed ejus esse probat Bellarm. de Script. Eccl. & latius Petrus Annatus in suo Methodico Apparatu.

S. Augustini fortè non sunt ex primo tomo Regulæ, & de vita Eremitica. Ex secundo tomo aliquot epistolæ. Ex tertio liber de mirabilibus sacræ Scripturæ, liber de ecclesiasticis dogmatibus, liber de spiritu, & anima, liber de Fide ad Petrum, Quæstiunculæ de Trinitate, & liber de benedictionibus Patriarcharum. Ex quarto liber sententiarum 21. liber quæstionū 65. liber quæstionum veteris & novi Testamenti, libri de Incarnatione-

natione Verbi , de Trinitate , & Uni-
tate Dei , de essentia Divinitatis , de
Fide rerum invisibilium , de substan-
tia dilectionis , de vera & falsa pœ-
nitentia , de salutaribus documen-
tis & de amicitia . Ex sexto , libri
de Altercatione Ecclesiæ , & Synago-
gæ , & de Fide contra Manichæos .
Ex septimo liber contra Fulgentium
Donatistam , liber de prædestinatio-
ne & gratia , libellus de prædestina-
tione Dei , responsio ad articulos sibi
falsò impositos , Hypognosticon , &
liber de gestis contra Pelagium . Ex
nono in Apocalypsim Joan. homil.
18. Meditationum liber , de diligen-
do Deo , Soliloquiorum , Manuale ,
de triplici habitaculo , de Scala Pa-
radisi , de duodecim gradibus abu-
sionum , de Contritione cordis , de
cognitione veræ vitæ , de speculo , de
vita Christiana ; de assumptione B.
Mariæ , de cantico novo , de con-
temptu Mundi , de vanitate sæculi ,
de obedientia & humilitate , de bo-

mo

no disciplinæ , de visitatione infirmorum , de consolatione mortuorum , de quarta feria , de Cataclismo , de tempore Barbarico , de sobrietate , speculum peccatoris , de utilitate Pœnitentiæ , de conflictu virtutum & vitiorum , de laudibus charitatis , de Symbolo Fidei , de rectitudine Catholicæ conversationis , de utilitate jejunii , de creatione primi hominis , de arbore scientiæ boni & mali , de pugna animæ , de Antichristo , Psalterium Matri suæ , expositio super Magnificat . Ex decimo tomo sermones ad fratres in Eremo exceptis duobus de communi vita Clericorum qui est 52. & 53. Prædicta omnia aut non habentur pro genuinis , aut dubia sunt , & incerta.

S. Bernardi opera dubia hæc sunt ; ad Fratres de Monte Dei Meditations , de interiori domo , de ordine vitæ , de Scala Claustralium , formula honestæ vitæ , speculum Monachorum , Sermones varii , Liber de conscientia

scientia, descriptio Claræ Vallis, Lamentatio Virginis Mariæ, Doctrina S. Bernardi, Homilia de exeuntibus in Emmaus, de amore Dei, de natura & dignitate Divini amoris, Sermo de Passione Domini, Rhetorica S. Bernardi, de modo benè vivendi ad sororem suam, de conscientia Sermones 15. de diversis argumentis, super Salve Regina, epistola, in qua quid requirat Deus, Sermones 11. de oneribus.

S. Cæsarii Arelat. fortè non sunt homilia, quadragesima, & tres sequentes, uti etiam ultima. Secunda etiam regula ejus esse non putatur.

S. Clementis Romani certò sunt duæ tantum epistolæ ad Corinthios.

S. Cypriani certò sunt libri 4. epistolarum, & rursùs libri seu tractatus de disciplina, & habitu Virginum, de lapsis, de unitate Ecclesiæ seu de simplicitate Prælatorum, de oratione Dominica, ad Demetrianum, de
Ido-

Idolorum vanitate , de immortalitate , de eleemosina , de bono Patientiæ , de zelo , & livore , de exhortatione Martyrii ad Fortunatum , ad Quintum contra Judæos libri tres , Sententiarum ex Concilio Carthaginensi de rebaptizandis hæreticis liber unus , ad Jubajanum de rebaptizandis Hæreticis , ad Pompejum contra epistolas Stephani Papæ .

S. Cyrilli Alexandrini non sunt libri sexdecim in Levit. nec quatuor libri intermedii ex duodecim in Joannem , nec fortasse liber adversus Judæos , Breves anagogæ , & liber de Sacrosancta Trinitate.

S. Epiphani sunt , quæ ei attribuuntur , nisi forte est aliquid additum ab Iconomachis ejus epistolæ ad Joannem Hierosolymitanum.

S. Eucherii non sunt commentarii in Genesim , & in libros Regum.

S. Gelasii Papæ non videtur esse liber de duabus Naturis contra Euthem.

S. Gre-

S. Gregorii Nazianzeni Metaphrasis , sive Translatio in Ecclesiastem eius non est , sed Gregorii Thaumat. nec ejus esse videtur Tragoedia , quæ inscribitur *Christus patiens.*

S. Gregorii Nysseni non sunt libri octo de philosophia , nec prolixa quædam oratio ei attributa à Magdeburgensibus.

S. Gregorii Thumaturgi opera certa hæc sola sunt , Panegyricum in Origenem , Brevis Fidei confessio habita ex revelatione S. Jo. Apostoli , Metaphrasis in Ecclesiastem , tres sermones de Annuntiat. B. Mariæ V. Sermo de Baptismo Christi . Epistola canonica.

S. Gregorii Turon. forte non est liber de septem Dormientibus.

S. Hieronymi opera indubitate sunt Novum Testamentum Græcum emendatum , & vetus translatum in idioma Latinum , epistolæ aliæ hor-tatoriæ , aliæ laudatoriæ , sive funebres , quæ sunt in primo tomo , aliæ polemicæ contra Helvidium , Jovianum,

G

num,

num, Vigilantium, Montanum, Pelagianos, &c. quæ habentur in 2. tomo, aliæ Divinæ Scripturæ expiatoriæ, quæ sunt in 3. tomo, Commentaria in omnes ferè Scripturæ libros, suntque in tom. 4. 5. & 6. Vitæ S. Pauli Eremitæ, S. Hilarionis, & S Malchi monachi, catalogus de Scriptoribus Eccl.

S. Hilarii Pictaviensis non sunt epistolæ ad August nec carmen in Genes, nec fortassè libri duo de Patris & Fili unitate, & de essentia Patris & Fili.

Hugonis de S. Victore an sint omnia, quæ ei attribuuntur, consule notas, quæ in ipsius operibus extant.

S. Ignatii Martyris epistolæ ab omnibus Catholicis receptæ sunt, ad Ephesios, ad Magnesianos, ad Trallianos, ad Romanos, ad Philadelphios ad Smirnæos, ad Policarpum.

S. Joannis Chrysostomi opera dubia, seu supposititia sunt, Homiliae aliquot in varios veteris Testamenti textus,

tus, nempe tres homiliæ in caput 2. Genes. tres aliæ in cap. 3. & nonnullæ aliæ à Sixto Sen. notatæ lib. 4. Bibliothecæ sanctæ, Commentaria, seu Homiliæ, seu sermones 14. in Marcum, opus imperfectum in Matthæum, divisum in 54. Homilias.

S. Joannis Damasceni fortè non sunt hæc duo, nempe Historia Barlaam, & oratio de his, qui in Fide dormierunt.

S. Isidori certò sunt liber de genere officiorum, liber præmiorum, liber de ortu, vel obitu Prophetarum, liber lamentationum, libri duo ad Florentiam fororem, liber de natura rerum, liber differentiarum, liber quæstionum, seu expositionis Sacramentorum, liber ethymologiarum. De reliquis libris, qui multi sunt, dubitat Bellarminus.

S. Justini Mart. certò sunt duplex oratio panegyrica ad gentes, Apologia pro Christianis duplex, Dialogus cum Triphone, de Monarchia Dei liber unus.

G 2

S.

S. Leonis I. Papæ non est liber de conflictu virtutum & vitiorum , nec fortassis epistola 88. quæ est de privilegio Chοrepiscoporum.

S. Maximi Mart. sunt, quæ ejus esse feruntur; aliqua tamen cautè legenda monet Bellarminus , quia sunt ab hæreticis in Latinam linguam translatæ.

S. Methodij libellus revelationum supposititius censetur.

S. Prosperi fortalsè non sunt tres libri de prædictionibus & promissionibus Dei, item tres libri de vita contemplativa , liber , seu poëma de Providentia Dei , libri duo de vocatione gentium, & epistola ad Demetriadem.

Richardi Victorini an sint libri quatuor exceptionum , dubitat Bellarminus.

D. Thomæ Aquinatis opuscula dubia sunt minori charactere excusa in editione Romana , anno 1570. His addi potest aliud de regimine Principum , juxta Bellarminum.

D. Ze-

D. Zenonis sermones aliqui creduntur esse S. Basili, aliqui S. Hilarii, alii veteribus Scriptoribus ignoti.

Jam verò , cùm in alicujus Patris sententiam incidis , quæ in rem tuam facere videatur , eam ne afferas , nisi sit ejus operis , quod eruditi inter certos prædicti Patris fœtus recensent , alioquin argumentum Theologicum non conficies , & ab eruditis rideberis , ut sacræ antiquitatis ignarus .

Ultimus Locus Theologicus , Ratio.

§2. **U**ltimus Locus , unde Theologus argumenta depromit , est Ratio , partim lumine Fidei , partim naturalibus scientiis illustrata . Is autem Locus uberrimus est ; Quamvis enim subiectum primarium , de quo Theologus speculativus agit , sit à Deo revelatum , & contentum in Scripturis & Patribus , multa tamen , imò pleraque circa tale subiectum disputat , de quibus Scriptura & Patres non ita expressè agunt , aut non ita

G 3

ex-